

TIMELESS

Als de dag aanbreekt

GABRIELLE MEYER

Gabrielle Meyer

Als de dag aanbreekt

Roman

Vertaald door Susanne Castermans-Nelleke

KokBoekencentrum Uitgevers - Utrecht

Vertaling: Susanne Castermans-Nelleke
Ontwerp omslag: Villa Grafica
Lay-out binnenwerk: Crius Group

ISBN 978 90 297 3865 1
ISBN 978 90 297 3866 8 (e-book)
NUR 342
www.kokboekencentrum.nl

© 2025 KokBoekencentrum Uitgevers

Oorspronkelijk verschenen onder de titel *When the Day Comes* bij Bethany House Publishers, Minneapolis

© 2022 Gabrielle Meyer

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Opmerking vooraf

Deze roman bevat scènes waarin seksueel misbruik voorkomt en die daardoor als schokkend kunnen worden ervaren. Heb je zelf een ongewenste seksuele ervaring meegemaakt? Weet dat je niet alleen bent. Neem contact op met Centrum Seksueel Geweld (0800-0188), geheel gratis en anoniem.

1

Williamsburg, Virginia

5 mei 1774

Al zolang ik me kon herinneren, had mijn moeder tegen me gezegd dat mijn leven een geschenk was. Maar op mijn negentiende moest ik nog zien hoe het leven dat ik leidde – of beter gezegd, de levens die ik leidde – iets anders kon zijn dan een last.

‘Libby!’ Mijn jongere zus Rebecca gooide met een klap de deur open naar het kantoor waar mama en ik bezig waren met de wekelijkse editie van de *Virginia Gazette*. ‘Het is die vreselijke meneer Jennings met die advocaat, meneer Randolph.’ Met roodgloeiende wangen stond ze te hijgen. Wijzend naar het raam riep ze: ‘Ze komen deze kant op en kunnen hier elk moment zijn.’

Ik liet het artikel dat ik aan het redigeren was even voor wat het was en liep naar het raam. Door het golvende glas zag ik de walgelijke oude handelaar doelgericht op ons huis aflopen, met zijn vieze pruik scheef op zijn hoofd en zijn wandelstok diep borend in de aangestampte aarde van de Duke of Gloucester Street. Naast hem liep de geduchte meneer John Randolph, advocaat van de gouverneur en een van de meest meedogenloze mannen van Williamsburg.

Mama zette het witte mutsje van Rebecca recht en legde daarna rustig haar handen op de schouders van het meisje. ‘Heb je ze gesproken?’

‘Nee.’ Rebecca schudde haar hoofd en ineens viel het me op dat ze stond te trillen. ‘Zodra ik ze zag, heb ik het op een lopen gezet.’

Snel trok ik de bovenste la van mijn bureau open en pakte er het beursje uit dat ik in het geheime vakje bewaarde. Er zaten amper genoeg munten in voor de wekelijkse behoeften voor ons uit

acht personen bestaande huishouden, laat staan voor de aflossing van onze onontkoombare schuld. Meneer Jennings was niet de enige aan wie we geld schuldig waren nadat papa was overleden.

‘Wellicht kunnen we de zaak traineren,’ zei mama tegen me. Ondanks haar kalme stem, verrieden haar groene ogen hoe ongerust ze was. ‘Vertel hem over het contract voor het overheidsdrukkerwerk dat we hopen te krijgen.’

‘We hebben hem al twee keer aan het lijntje gehouden.’ Ik viste een paar schamele munten uit de beurs, hopend en biddend dat ik hiermee de vrek nog wat langer zoet kon houden. ‘Ik betwijfel of hij naar ons zal luisteren.’

‘Wat komt hij doen, Libby?’ Rebecca’s grote, bruine ogen waren een en al bezorgdheid en haar handen omklemden de stof van haar veel te kleine jurk.

Ik legde mijn hand onder haar kin. ‘Maak je geen zorgen.’ Ik dwong mezelf te glimlachen in een poging haar angst weg te nemen. ‘Mama en ik zullen dit afhandelen.’

‘Mevrouw Conant?’ riep een van de heren terwijl ze de hal binnenstapten. ‘We komen voor de schuld.’

Hoewel mama nog maar 41 was, zag ze er een stuk ouder uit als gevolg van papa’s ziekte. Het gewicht van de schuld en de verantwoordelijkheid voor het levensonderhoud van ons huishouden drukten zwaar op haar, alsof ze daadwerkelijk een fysieke last droeg.

Ik legde mijn hand op haar schouder en wou dat ik haar zorgen kon verlichten. ‘Deze schuld gaat ook mij aan,’ zei ik. ‘Ik zal met meneer Jennings praten.’

Voordat mama kon protesteren, liep ik het kantoor uit en begroette de onwelkome bezoekers. ‘Goedendag, waarmee kan ik u van dienst zijn?’

‘Ik wil je moeder spreken.’ Meneer Jennings stak doelbewust zijn kin omhoog.

‘Als dit de drukkerij betreft, dan kunt u het ook met mij bespreken,’ en ik nodigde de heren uit de grote woonkamer aan de andere kant van de hal binnen te gaan.

Mama sloot zich stilletjes bij ons aan en deed daarbij de deur van

het kantoor achter zich dicht om Rebecca uit het zicht te houden. ‘We zullen u samen te woord staan,’ zei ze op haar gebruikelijke, vriendelijke toon.

De mannen liepen de woonkamer in, zetten hun driekantige hoed af en draaiden zich met hun tricorne onder hun arm naar ons om. ‘Ik laat de formaliteiten achterwege,’ zei meneer Jennings. ‘Om te laten zien dat het mij ernst is, heb ik mijn advocaat meegebracht, aangezien u mijn laatste twee pogingen om uw schuld te innen hebt genegeerd.’

‘Wij hebben u niet genegeerd, meneer Jennings.’ Mama’s geduldige stem trilde niet. Ze vouwde haar handen voor haar schort. ‘We hebben het geld eenvoudigweg niet. Mijn man is vele jaren ziek geweest en –’

‘Dat is niet mijn probleem.’ Meneer Jennings hief zijn wandelstok op in haar richting. ‘Hij heeft jarenlang spullen voor de drukkerij van me gekocht, op krediet, en had altijd een smoes over zijn slechte gezondheid.’

‘We hadden die spullen nodig om ons bedrijf draaiende te houden,’ zei ik ter verdediging van mijn vader, die nog maar een halfjaar geleden was overleden.

‘Als u het geld niet hebt,’ zei meneer Jennings, die zich schijnbaar niets aantrok van onze benarde situatie, ‘dan geef ik u twee opties. Mijn advocaat is hier vandaag als mijn getuige. Ofwel u wordt in de gemeentelijke gevangenis gegooid totdat het bedrag is geïnd, of...’ zijn ogen glommen gemeen en hij liet zijn wandelstok zakken, ‘of dat lieve popje van u komt voor mij werken. Die met dat donkere haar.’

Walging kroop in mijn keel omhoog toen ik de blik in zijn ogen zag. ‘Dat nooit,’ zei ik en klemde mijn handen in elkaar. ‘We zullen Rebecca nooit aan u of aan iemand anders verpanden.’

‘Dan gaat je moeder dus de gevangenis in.’

Er liep een rilling over mijn rug bij de gedachte aan de gemeentelijke gevangenis. Het stikte van de ratten in dat afzichtelijke pand achter het parlamentsgebouw, om nog maar te zwijgen over de schaamte wanneer je daar in de boeien werd geslagen.

Mama deed een stap naar voren en legde haar hand op mijn arm. ‘We verwachten vandaag nog een besluit van het Huis van Afgevaardigden. Als wij het contract voor het overheidsdrukkerwerk krijgen, zullen we u direct betalen. Dat verzeker ik u op mijn erewoord.’

‘Uw erewoord?’ spuugde meneer Jennings uit. ‘Wat heb ik aan het erewoord van een vrouw?’

Meteen wilde ik tegen hem uitvaren, maar mijn moeder pakte mijn arm nog steviger vast en dus hield ik me in. Alleen omdat ik een vrouw was, had ik weinig invloed op hem, of op wie dan ook in Williamsburg. Zelfs toen papa te ziek was om de drukkerij te runnen en ik die taak had overgenomen, wilden er maar weinig mensen zaken met me doen. Na zijn dood was dat nog erger geworden.

‘U bent gewaarschuwd,’ zei meneer Randolph terwijl hij een document overhandigde. ‘Als u het verschuldigde bedrag niet voor het eind van deze maand hebt betaald, staat u ofwel een verblijf in de schuldenarengedangenis te wachten, of u wordt gedwongen om een van uw gezinsleden voor meneer Jennings te laten werken voor het verschuldigde bedrag.’

‘Ik wil dat meisje,’ zei meneer Jennings tegen meneer Randolph.

De advocaat reageerde daar niet op, maar zette slechts zijn tricorne weer op en verliet de kamer.

Meneer Jennings volgde hem op de voet. ‘Maar u zei dat ik dat meisje mocht hebben.’

Nadat de voordeur was dichtgeklapt, ging mama op een van de houten stoelen zitten en legde haar gezicht in haar met inkt besmeurde handen, lusteloos als een verwelkte bloem.

‘Dat kan hij niet doen,’ zei ik in een poging onze angst te verminderen.

‘Dat kan hij wél, en hij zal het ook doen.’ Mama keek naar me op. ‘Waar blijft het nieuws over het besluit van de afgevaardigden? Dat had er nu wel moeten zijn.’

Ik liep naar het raam, machteloos vanwege die schuld. Na het overlijden van papa waren we veel krantenabonnees en adverteerders kwijtgeraakt. Toch was er nog hoop. Mama had zich aangemeld voor het contract van het overheidsdrukkerwerk dat ons een stukje

vast inkomen zou garanderen. Maar vier anderen – allemaal mannen – hadden zich ook daarvoor aangemeld.

‘Ik kan niet langer hier zitten wachten op het bericht,’ zei ik op weg naar de hal om mijn hoed van de kapstok te pakken. ‘Ik loop vast naar het parlamentsgebouw om te kijken wat er is besloten.’

Zonder op commentaar van mama te wachten, deed ik de deur al open. Ze zou toch alleen maar zeggen dat ik moest wachten op een bode, maar dat kon ik niet.

De bel aan de deur rinkelde op het moment dat ik de warme dag instapte. De lente had haar zachte armen om Williamsburg heen geslagen en zoals bij elke goede omhelzing, probeerde ze mijn ziel te verwarmen en me te troosten. Toch had maar weinig mij de laatste tijd kunnen troosten, zowel hier als in mijn andere leven.

Honderden mensen liepen de zaken op Duke of Gloucester Street in en uit. Rijtuigen, karren en ruiters zorgden voor opstoppen in de doorgaans rustige hoofdstad. Het leek wel of Williamsburg van de ene op de andere dag twee keer zo groot was geworden met de komst van de leden van het Huis van Afgevaardigden. Die ochtend waren ze op verzoek van de gouverneur bijeengekomen en daarom hadden we al een besluit verwacht.

Zou ik Henry nog opmerken in deze drukte? Henry was beslist degene die me het nieuws zou komen vertellen.

Vastberaden liep ik naar het parlamentsgebouw en lette daarbij op de mensen die me passeerden. Als redacteur van de *Virginia Gazette* was het mijn taak om zo veel mogelijk te weten te komen over de mensen en gebeurtenissen in en rond Williamsburg. Ik moest hard mijn best doen om de nieuwtjes te weten te komen, omdat ik zelden werd uitgenodigd voor bijeenkomsten waar mijn mannelijke collega's naartoe gingen. Maar hoeveel zij ook te weten kwamen, ik wist zo veel meer over de gebeurtenissen die binnenkort zouden plaatsvinden dan zij zich ooit konden voorstellen.

Ik wist die dingen, omdat ik tegelijkertijd twee levens had: een in 1774 en een in 1914. Zodra ik in mijn ene leven in slaap viel, werd ik wakker in het andere, en andersom, zonder dat er tijd verstreek in een van beide levens terwijl ik weg was. Zo ging het al sinds mijn

geboorte. Toch zou dat allemaal veranderen op mijn 21e verjaardag, wanneer ik voor de keuze zou staan om één levenspad op te geven en voor altijd in het andere leven te blijven.

Ik wist nu al welk pad ik zou kiezen.

De Raleigh Tavern kwam in zicht, halverwege tussen mijn huis en het parlamentsgebouw, en eindelijk zag ik hem.

Henry Montgomery.

Tussen twee andere afgevaardigden in liep hij me tegemoet. Ze waren driftig in gesprek en zagen me niet. Ik herkende meneer George Washington, die al vele jaren in het Huis van Afgevaardigden zat, en meneer Thomas Jefferson, die slechts vijf jaar geleden zitting had genomen. Beiden waren mannen met macht en, zo wist ik uit mijn leven in 1914, allebei zouden ze tot de beroemde Founding Fathers gaan behoren, president van Amerika en belangrijke figuren in de geschiedenis van de Verenigde Staten worden. Nog steeds verwonderde ik me erover dat ik elke dag met mijn eigen ogen zag hoe de geschiedenis zich hier ontvouwde. Ook wist ik precies hoeveel werk en opoffering deze mannen nog te wachten stond.

Echter, over Henry's toekomst wist ik niets. Om onbekende redenen had ik zijn naam nooit gehoord in mijn andere leven en ik probeerde ook niet te achterhalen waarom niet. Dat kon ik ook niet. Het was een van de vele dingen waarvoor mama me al vroeg had gewaarschuwd: ga nooit op zoek naar antwoorden over beide levens. Als God wilde dat ik iets wist, dan zou ik het weten. En ik mocht nooit, om welke reden dan ook, proberen om iets op mijn levenspad te veranderen met de voorkennis die ik zou kunnen hebben. Als ik dat toch deed, zou ik het levenspad kwijtraken dat ik probeerde te veranderen.

Daar was ik bijna altijd bang voor, want ik wilde 1774 niet verspelen.

'Juffrouw Conant,' zei meneer Jefferson zodra hij me zag. Zijn bruine pruik met staart stak onder zijn driekantige hoed uit. Hij bleef staan en nam met een buiging zijn hoed af. Al zijn bewegingen straalden elegantie en mannelijkheid uit. Hij was een knappe

man en daar gedroeg hij zich ook naar. ‘Het is me een genoegen u weer te zien.’

‘Insgelijks, meneer Jefferson.’

Ook Henry en meneer Washington maakten een buiging en tilden hun hoed op. Ik maakte een reverence en kruiste Henry’s blik, waarna mijn hart sneller ging kloppen.

Hij stond schouder aan schouder met deze twee grootse en indrukwekkende mannen. Zijn welgevormde armen staken uit zijn vest en zijn fraaie benen waren zichtbaar onder zijn kniebroek. Het leven aan boord van de koopvaardijsschepen van zijn familie hadden hem tot een aantrekkelijke man gemaakt. Maar het was zijn knappe gezicht – en dan vooral zijn blauwe ogen, een kleur die ik nog bij niemand had gezien – dat me van jongs af aan had gefascineerd.

‘Ik was net naar u onderweg,’ zei Henry en hij stak zijn tricorne onder zijn arm. Zijn kastanjebruine haar was op zijn achterhoofd in een knotje gebonden. Hij was een van de weinige mannen die geen pruik droeg of haarpoeder gebruikte.

‘Ik hoop dat u goed nieuws hebt.’ Hoewel ik er amper op durfde te hopen, konden mama en ik wel wat goed nieuws gebruiken.

‘Jazeker.’

Hij glimlachte, net als meneer Jefferson en meneer Washington, en ik wist gelijk dat het inderdaad goed nieuws was. De opluchting was zo overweldigend dat mijn benen slap en wankel aanvoelden.

‘Bent u op weg naar huis?’ vroeg Henry. ‘Mag ik met u meelopen?’

Ik knikte gretig en verlangde ernaar hem het nieuws te horen bevestigen.

‘We zien je zo wel hier terug,’ zei meneer Washington tegen Henry. ‘We hebben heel wat te bespreken.’ Hij boog zich weer naar mij. ‘Ik hoop dat u een dans voor me bewaart op het gouverneursbal vanavond, juffrouw Conant.’

‘Het bal?’

‘Als onze nieuwe huisdrukker krijgt u vandaag nog een uitnodiging,’ zei meneer Jefferson.

Hij en meneer Washington maakten een buiging en liepen de taveerne binnen.

Ik wendde me tot Henry. ‘Huisdrukker?’

‘Inderdaad.’ Door de grijns die zijn gezicht oplichtte, vergat ik al het andere. ‘Je moeders petitie om de overheidsdrukker te worden, is aanvaard.’

Heel even sloot ik mijn ogen en bedankte God. Dit bericht kon niet op een beter moment komen.

‘Ik durf te beweren dat Washington zich enigszins verantwoordelijk voelde voor je familie,’ zei Henry toen we op weg gingen. ‘Hij was tenslotte degene die je vader vroeg om Maryland te verlaten en zijn drukkerij hier in Williamsburg te vestigen.’

‘En ik durf te beweren dat mama dat contract gewoon verdient,’ kaatste ik terug als plaagstootje en standje voor mijn oude vriend, omdat ik niet wilde geloven dat meneer Washington medelijden met ons zou hebben. ‘Zij werkt harder dan iedereen die ik ken. Ik hoop echt dat we dat contract verdiend hebben gekregen.’

‘Jullie hebben het allebei goed gedaan, ondanks alle tegenslagen,’ was Henry het met me eens. ‘We zijn ons er terdege van bewust dat je moeder het niet zou redden zonder jou. Omdat ze jou als mede-eigenaar van de drukkerij heeft vermeld, won jullie offerte nipt de stemming. Je hebt het respect van diverse afgevaardigden verdiend, Libby, maar er zijn er ook die je graag zien falen.’

Terwijl de realiteit van deze beslissing tot me doordrong, kreeg ik een brok in mijn keel. De talloze uren die ik de afgelopen maanden had gewerkt, hadden een enorme mentale en lichamelijke tol geëist, om nog maar te zwijgen over wat het met mijn persoonlijke leven had gedaan. Er was geen tijd geweest om te flirten of jacht te maken op een echtgenoot, zoals veel van mijn vriendinnen wel hadden gedaan. En de enige man waar ik oog voor had – Henry – was al jarenlang onbereikbaar.

Ik rechte mijn rug en stak mijn kin omhoog. Henry noch iemand anders mocht zien hoe moe ik was. Ik moest net zo sterk en onvermurwbaar zijn als de zakenlieden om me heen; en zelfs nog meer.

‘Het is prettig je weer te zien, Libby.’

‘Het is ook prettig om jou weer te zien, Henry.’

‘Hoe lang is het wel niet geleden?’

‘Waarschijnlijk was dat rond de kerst,’ antwoordde ik, heel goed wetend dat we elkaar na de kerstdienst in de Bruton Parish Church niet meer hadden gezien. We kwamen elkaar zelden tegen, maar als ik hem zag, deed de verstreken tijd er niet meer toe en dacht ik weer terug aan onze jonge jaren samen.

‘Het spijt me dat ik niet aanwezig kon zijn bij de begrafenis van je vader,’ zei hij zachtjes en bezorgd. ‘Als er iets is –’

‘Dank je.’ Ik weerhield hem van een aanbod dat me in verlegenheid zou brengen. Papa was jarenlang ziek geweest en we waren voorbereid geweest op zijn dood; als je je al kunt voorbereiden op zoiets.

‘Ik heb gehoord dat jullie zelfs een krant hebben gedrukt op de dag dat hij overleed.’ Henry stak zijn bewondering of verbazing niet onder stoelen of banken. ‘Een opmerkelijke prestatie, iets wat beslist alle tegenstemmers de mond zou snoeren.’

Ik probeerde niet te denken aan degenen die onze goede naam hadden zwartgemaakt nadat papa was overleden. Zijn verlies was een verschrikkelijke klap geweest, maar dat werd nog erger gemaakt door mannen die veronderstelden dat wij niet in staat waren om de drukkerij te runnen nu hij er niet meer was. Maar welke keuze hadden mama en ik? Anders zouden we alles kwijtraken. Alleen al de gedachte aan de schuldenaarsgevangenis – of nog erger, mijn zusjes die overgeleverd zouden zijn aan mannen zoals meneer Jennings – had mij continu op de been gehouden. Ik had heel wat te bewijzen als redacteur en zakenvrouw, maar nog meer als zus en dochter. Falen was geen optie.

‘Hoe was de eerste sessie?’ vroeg ik, klaar om van onderwerp te veranderen.

Hij keek somber en zijn blik verhardde toen hij voor zich uit staarde. Bijna tien jaar lang was de relatie met Engeland steeds verder onder druk komen te staan en in december was het dieptepunt bereikt tijdens de beruchte protestactie die de Boston Tea Party

werd genoemd. De afgelopen weken was bekend geworden dat het Britse parlement de Boston Port Act had aangenomen en als gevolg daarvan van plan was om de haven van Boston op 1 juni te sluiten. Het Britse parlement wilde de haven gesloten houden totdat de plaatselijke kooplieden de gederfde inkomsten van de negentigduizend pond thee die in de haven van Boston was gekieperd, hadden terugbetaald.

‘We zullen solidair zijn met Boston,’ zei Henry vol overtuiging. ‘Hoe dan?’

‘Het is niet aan mij om uit de school te klappen over ons plan voordat we genoeg steun hebben om het door het Huis te laten goedkeuren. Maar wees niet bang.’ Hij glimlachte naar me. ‘Als onze terecht gekozen overheidsdrukker krijg jij het als eerste te horen.’

Veel te snel waren we weer terug bij de drukkerij.

‘Heb je zin om vanavond bij ons te komen eten?’ vroeg ik, hoewel we nauwelijks genoeg te eten hadden voor onszelf, laat staan voor een gast.

Hij keek me hoofdschuddend aan en ik vroeg me af of hij het net zo fijn vond om mij weer te zien als ik hem. Hij was altijd al het aardigste jongetje geweest dat ik kende en was een man geworden met een goede reputatie. Reeds van jongs af aan wist ik dat hij zou trouwen met iemand uit dezelfde maatschappelijke klasse als hijzelf en het gerucht ging dat de bruid al was uitgekozen.

‘Ik moet weer terug naar de Raleigh. Hou je een dans voor mij open op het gouverneursbal vanavond?’ vroeg hij.

Het bal. Dat was ik bijna vergeten. Mama zal het geweldig vinden. ‘Uiteraard.’

Daarop boog Henry en nam afscheid.

Terwijl ik keek hoe hij terugliep naar de Raleigh Tavern en zijn tricorne weer op zijn hoofd zette, werd ik ongewild enigszins jaloers dat ik niet bij hem en de anderen kon zijn om gezamenlijk geschiedenis te schrijven.

Mama en ik liepen die avond naar het paleis van de gouverneur over Palace Green dat was verlicht met fakkels. We waren iets opgewekter vanwege het nieuws over het contract, maar dat loste nog niet al onze problemen op. Mama en ik waren alleen; Hannah en Rebecca waren nog maar acht en negen jaar en te jong om met ons mee te gaan. Ze waren thuisgebleven bij Mariah, de tot slaaf gemaakte vrouw die papa voor mama had gekocht toen ze trouwden, 21 jaar geleden. Mama verafschuwde met haar twintigste-eeuwse ideeën alle vormen van slavernij en had er onvermoeibaar voor gestreden dat papa Mariah zou bevrijden. Maar pas na zijn dood werd Mariah eindelijk bevrijd. Eenmaal vrij koos ze ervoor om als betaalde kracht bij ons te blijven en was getrouwd met Abraham, een vrije, zwarte man die voor ons werkte als manusje-van-alles. Ze waren meer familie dan werknemers en woonden boven de keuken op het erf achter ons huis.

Langs de oprijlaan stonden tientallen koetsen, gevuld met de rijkste en prominentste inwoners van Virginia. Meer dan honderd afgevaardigden kwamen elk voorjaar bij elkaar in Williamsburg en brachten ook hun echtgenotes, kinderen en bedienden mee. De beste sociale evenementen vonden plaats in de maand dat zij in de hoofdstad verbleven. Het deed me denken aan het uitgaansseizoen dat ik op dit moment moest zien te doorstaan op mijn andere levenspad in het Londen van 1914. Alleen al de gedachte om morgen wakker te worden en de angstaanjagende planning te moeten zien die moeder Wells had opgesteld, maakte me onpasselijk.

‘Weet je,’ zei mama, ‘ik zie altijd aan jou wanneer je aan je andere leven denkt.’

Voor mama kon ik weinig verborgen houden. Zij kende me beter dan wie dan ook.

‘Vond u het niet moeilijk om die twee gescheiden te houden?’ vroeg ik.

‘Jawel,’ gaf ze toe.

‘En denkt u niet regelmatig aan de jaren negentig van de twintigste eeuw?’

Ze was even stil en keek ineens bedroefd. Mama was ook een

tijdpendelaar. Haar tweede pad was begonnen in het jaar 1973. Net als ik was mama 21 jaar lang heen en weer gegaan tussen haar twee levens. Op haar 21e verjaardag had ze gekozen welk leven ze wilde opgeven en welk ze wilde houden, net als ik zou moeten doen, en net als alle andere tijdpendelaars in onze familie vóór ons hadden gedaan. We kregen allemaal slechts 21 jaar om te kiezen.

Lang geleden had ik besloten om voor altijd in de achttiende eeuw te blijven, maar mijn definitieve beslissing kon ik pas over een jaar nemen; ik moest mijn leven in 1914 nog dertien maanden volhouden. Een andere keuze had ik niet.

‘Het is nu bijna 21 jaar geleden dat ik mijn definitieve beslissing nam,’ zei mama met een zucht. ‘Natuurlijk denk ik daar van tijd tot tijd aan. Het heeft me jaren gekost om geen woorden of gedachten uit mijn andere leven in mijn gesprekken hier te laten doorsijpelen. Hoe zou iemand reageren als ik zei dat ze “effe moesten dimmen”?’ Ze grinnikte en zuchtte daarna weer. ‘Ik vraag me vaak af wat er is gebeurd met mijn andere vader en moeder en broers en zussen, maar het lijkt nu allemaal een droom. Ik moet nu hier zijn om jou te begeleiden en de Amerikaanse Revolutie te steunen. Daar heb ik mijn hele leven op gewacht.’

Ik wist precies hoe ze zich voelde. We konden de geschiedenis niet veranderen, maar wisten wel hoe het verderging.

Zwijgend liepen we langs de fakkels die flikkerend hun schaduw op de grond wierpen. Het geluid van paardenhoeven kletterde op het grind en een briesje waaide door de toppen van de bomen. Ik vond het fijn dat mama alles wist over mijn andere leven. Zij was de enige met wie ik kon praten over mijn problemen. Ze begreep mijn verlangen naar de moderne gemakken waar ik in 1914 van genoot: elektriciteit, telefoons en auto’s. En ze vertelde me wat er nog meer zou komen: televisies, computers, magnetrons en nog veel meer. Vaak had ik moeite alles te begrijpen, maar ik verwonderde me wel over die menselijke uitvindingen.

Als iemand in 1774 ons ooit over zulke dingen hoorde praten, zouden we voor gek worden verklaard, of nog erger. En dus praatten we met niemand anders over onze tijdpaden. Mijn zusjes wisten

niets over onze situatie, zelfs papa had het niet geweten. Rebecca en Hannah waren geen tijdpendelaars. Alleen degenen met een moedervlek in de vorm van een stralende zon op hun borst waren tijdpendelaars. Uit de verhalen die mama's moeder met hetzelfde merkteken haar had verteld, bleek dat dit al het geval was zolang men zich kon herinneren. We wisten dat er anderen zoals wij buiten onze familie waren, maar die kruisten zelden ons pad. Mijn grootmoeder had er een ontmoet in haar tweede leven, in 2022. Ze had haar herkend aan het teken, maar ze hadden geen ervaringen uitgewisseld, uit angst de geschiedenis te veranderen.

Op een dag, als ikzelf een dochter zou hebben, kon zij dat merkteken wel of niet hebben. Het was geen gegeven. God was de Schepper van onze levens en alleen Hij bepaalde wie de gave kreeg.

Als ik ooit een kind zou krijgen, want ik had nog niet besloten of ik deze gave wel aan een volgende generatie wilde doorgeven. Was het wel rechtvaardig om een kind met zo'n bestaan op te zadelen?

'Hou je hoofd omhoog, Libby,' zei mama en ze pakte mijn hand. 'Zet je zorgen vanavond even aan de kant. We worden tenslotte niet elke dag uitgenodigd op het paleis. Je hebt nog maar 13 maanden tot je 21e verjaardag en je hebt je andere leven tot nu toe goed doorlopen. Er is geen reden om daar niet mee door te gaan.'

Haar woorden gaven me hoop en ik liep met een lichtere tred verder.

We kwamen aan bij de ingang van het paleis en toonden onze uitnodiging aan de lakei in een zachtblauwe livrei en vervolgens liepen we door de ontvangstruimte de lange gang in die naar de balzaal leidde.

Het paleis was vol vrolijke inwoners van Virginia. Heel veel kende ik bij naam, hoewel ik er slechts een paar als mijn vrienden beschouwde. De meesten waren abonnee geworden van onze krant toen papa daarmee begon, maar na zijn dood waren we er meer kwijtgeraakt dan ik wilde toegeven. Ik zag George Washington, evenals Thomas Jefferson, Patrick Henry, Peyton Randolph en diverse andere mannen van wie de namen in de geschiedenisboeken terecht zouden komen.

Gelukkig was die vervelende meneer Jennings niet aanwezig.

‘Mevrouw Conant en mejuffrouw Conant,’ kondigde de lakei aan toen wij de grote, blauwe balzaal betraden. Een paar mensen keken onze kant op, maar de meesten lieten zich niet afleiden door onze komst.

‘Daar is meneer Washington,’ zei mama. ‘Ik ga hem even bedanken voor zijn steun aan ons contract.’

Ik had achter haar aan kunnen lopen, maar had iemand bespeurd die ik liever wilde spreken.

Henry.

Hij stond bij een van de enorme ramen met een glas in zijn hand te praten met gouverneur lord Dunmore en zijn vrouw, lady Charlotte. De vader van Henry, lord Ashbury, en zijn moeder, lady Gwendolyn, stonden ook in het kringetje. Wat de vijf ook aan het bespreken waren, het leek nogal somber, als Henry’s gezicht inderdaad een indicatie was.

‘Heb je de laatste roddel al gehoord?’ vroeg een vrouwenstem vlak naast me.

Met een ruk draaide ik me om en zag mijn vriendin, Sophia Charlton, in dezelfde richting kijken als ik.

‘Ik geloof niets wat ik niet al in de krant heb gelezen,’ zei ik met een brutale glimlach. Niettemin stond ik in tweestrijd, omdat ik wel wilde weten wat ze had gehoord, maar ook geen roddels wilde verspreiden. Was het echter niet mijn taak als krantenredacteur om alles te weten? ‘Wat heb je dan gehoord?’

‘Dat gouverneur Dunmore een echtgenoot heeft gekozen voor zijn oudste dochter, lady Catherine.’ Sophia’s donkerbruine ogen waren bijna zwart in afwachting van mijn reactie.

‘Ze is pas veertien.’

‘Wil je niet weten wie de bruidegom wordt?’

‘Wat maakt het uit?’ Ik probeerde ongeïnteresseerd over te komen, maar had de geruchten al gehoord en wist dat haar antwoord heel wat zou uitmaken.

‘Henry Montgomery.’

Even reageerde ik niet, biddend dat het gerucht niet waar was,

maar ook niet in staat om te ontkennen wat ik allang vermoedde. ‘Maar hij is al drieëntwintig,’ zei ik om mijn ware gevoelens verborgen te houden.

‘Wat is nou negen jaar?’ vroeg Sophia en ze haalde haar blote schouders op. ‘Henry is een van de jongste afgevaardigden ooit – om nog maar te zwijgen over zijn verkiezing tot griffier – en gouverneur Dunmore heeft hoge verwachtingen van hem. Hun families zijn zo hecht met elkaar verbonden dat dat het leeftijdsverschil overstijgt.’

‘Ze is nog maar een kind.’ Zelfs op het moment dat de woorden uit mijn mond rolden, wist ik al dat ze Sophia niets zeiden. We wisten allebei dat er meisjes trouwden die nog jonger waren. Met mijn negentien jaar, bijna twintig, werd ik gezien als een oude vrijster, maar er was tot nu toe weinig tijd geweest om me daar druk over te maken.

‘Ik heb gehoord dat ze van plan zijn minimaal een jaar te wachten,’ zei Sophia, ‘totdat dat gedoe met die rebellen is afgelopen.’

Een jaar? Wat zou ik Sophia graag vertellen dat het eind van de opstand bijna tien jaar op zich zou laten wachten, maar natuurlijk kon ik dat niet.

‘Denk je dat ze het nu hebben over de voorwaarden van de overeenkomst?’ vroeg Sophia en ze hield nadenkend haar hoofd schuin. ‘Als dat zo is, ziet hij er niet echt blij uit.’

Nee, Henry keek niet blij. Zijn ogen waren halfdicht en zijn voorhoofd was in een frons getrokken. Ik wilde hem heel graag vragen of het waar was. Het zou logisch zijn voor hun families, maar het ging tegen alles in wat voor mij logisch was.

Henry’s blik kruiste de mijne en zijn gezicht verzachtte. Ik zou hem zo graag vertellen dat hij niets tegen zijn wil hoefde te doen, maar ik was ook niet gek. Hoeveel mensen mochten doen wat ze echt wilden? Zelfs in mijn leven in 1914 kon ik zelden doen en laten wat ik wilde. Mama beweerde dat dat aan het eind van de twintigste eeuw heel anders was. In die tijd waren er vrouwelijke dokters, advocaten en hoogleraren. Er waren zowaar vrouwen tot de clerus toegetreden en zelfs in de ruimte geweest, hoewel ik dat nauwelijks kon geloven. In de toekomst waren de mensen niet

afhankelijk van elkaar voor hun levensonderhoud zoals we dat in 1774 en zelfs in 1914 wel waren. Trouwen was noodzakelijk om je sociale status op te krikken, om familiebanden te verstevigen, en om zekerheid en een doel te hebben; allemaal dingen die Henry's familie hem toewenste.

'Het lijkt erop dat hij deze kant op komt.' Sophia gleed met haar gehandschoende hand over de stijve borstlap van haar roze, zijden japon. Die zag er onberispelijk uit, net als zijzelf met haar perfect gekapte krullen.

Henry stak inderdaad de balzaal over. De violist was zijn instrument aan het stemmen en intussen begeleidde lord Dunmore zijn vrouw naar het midden van de zaal om het bal met een menuet te openen.

Recht voor ons bleef Henry staan en terwijl hij een buiging maakte, maakten Sophia en ik een reverance.

'Goedenavond. Hoe maakt u het, juffrouw Charlton?'

'Goed, lord Montgomery,' antwoordde Sophia terwijl ze weer rechtop ging staan. Ze sprak hem op de juiste wijze aan, hoewel ik wist dat hij een hekel had aan zulke dingen. Hij was geboren en getogen op Amerikaanse grond en daar lag ook zijn hart. Al zolang ik mij kon herinneren, had hij zijn standpunt over het adeldom kenbaar gemaakt, althans tegenover mij. Net als vele anderen was hij van mening dat er in Amerika geen plaats was voor de aristocratie.

Ik was het met hem eens, wat mijn levenspad in 1914 des te ironischer en somberder maakte.

Henry richtte zich nu tot mij. 'Ik meen te hebben verzocht om de eer met u te mogen dansen, juffrouw Conant. Staat u mij dat genoeg toe?'

Meteen glimlachte ik en ik durf zelfs te zeggen dat ik straalde. De eerste dans van de avond was de belangrijkste waar het ging om status en maatschappelijk aanzien. Deze zou worden geleid door gouverneur Dunmore en zijn vrouw, en daarna volgde er steeds een paar in afnemende volgorde van belangrijkheid. Henry zou ergens vooraan in de rij staan. Dat ik door hem gevraagd werd, was een hele eer. 'Uiteraard.'

Hij pakte mijn hand en leidde me naar het midden van de vloer, waarbij de wijde rokken van mijn japon langs mijn benen streken. Gouverneur en lady Dunmore keken onze kant op, evenals Henry's ouders, die zich al hadden aangesloten bij de anderen. Gouverneur Dunmore trok een wenkbrauw op. De blik van lady Dunmore was eerder nieuwsgierig dan neerbuigend. Ik wist zeker dat ze me niet kenden, want we hadden elkaar nog nooit ontmoet.

Henry's ouders kenden mij echter wel, al van toen ik nog een kind was, en ze keken niet blij toen ze mij aan Henry's arm zagen.

Twée levens, één allesbepalende keuze

Dankzij een bijzondere gave kan Libby twee levens leiden. In het ene werkt ze in 1774 bij een openbare drukker en ontmoet ze haar ware liefde. Maar door de dreiging van oorlog wordt hun liefde zwaar op de proef gesteld. Het andere leven speelt zich af in 1914, waar ze geniet van alle glitter en glamour, maar haar strijd voor het vrouwenkiesrecht wordt afgekeurd door haar familie. Bovendien staat haar moeder op het punt haar uit te huwelijken aan een rijke Engelsman...

Tot haar 21^e kan Libby vrij reizen tussen beide werelden, daarna moet ze kiezen. Maar hoe kan ze een keuze maken als ze weet hoeveel ze in elk leven te verliezen heeft?

GABRIELLE MEYER schrijft historische romans die zijn geïnspireerd door echte mensen, plaatsen en gebeurtenissen. In haar *Timeless*-serie neemt ze je mee naar verschillende interessante periodes uit de geschiedenis, zoals de Amerikaanse Revolutie, de heksenverbrandingen in Salem en de Drooglegging.

ISBN 9789029738651 NUR 342

KokBoekencentrum
UITGEVERS | UTRECHT